

Latweefchu Awises.

Nr. 26.

Zettortdeenâ 28. Subni.

1862.

Awifchu sinuas.

Behterburga. Keisers 9tâ Aprili pawehlejis: tad ar passi naudu fuhtra 1—300 werstes tahlu, tad no ifkatra mahrzina, fo naudas-pakkite fwerer jamakfa 10 kap.; ja 300—800 werstes tahlu fuhtra, tad 15 kap. no mahrzina; ja 800—1000 werstes, tad 20 kap.; ja 1100—1800 werstes, tad 25 kap.; ja 1800 werstes un wairak, tad 30 kap. no ifkatra mahrz. jamakfa. Wehl klahr par affekuranzi jeb par apgalwofchanu, ka ne no-fuhd, par 1—300 rubl., fo fuhtra, jamakfa 1 kap. no ifkatra rubuta; par 300—600 rubl. jamakfa 3 rubl.; par 600—1500 rubl. jamakfa $\frac{1}{2}$ kap. no ifkatra rubt.; par 1500—3000 rubl. jamakfa 7 rubl. 50 kap.; par 3000 un wehl wairak, jamakfa $\frac{1}{4}$ kap. no ifkatra rubuta un par pastes kwitanzi jamakfa 5 kap.

Behterburga. Keisers pawehlejis 14. Maiji pahrdohr jeb isihreht tahs weetas, fur Krohnis lihds schim fahli razzis jeb tairijis un no ifkatra pudda (2 pohdu) fahls nemt 30 kap. tullas naudas. Arri pahrtairishe likkumus par fahls eewefchanu no fweefchahm semmehm.

Behterburga. Leelâ ugguns-grehkâ Behterburgâ wiffi isbrihnojufchees par to brihnischligu leelo fpehku, fo ta Amerikas ugguns-fprizze parahdijufe, kas ar dampmaschinehm tohp dsihta. Zaur winnu fawaldija to breefmigu ugguni, kas Ministera pilli nomaitaja. Ja to ne buhtu fawaldijufchi, tad ugguns wehl jo leelu fshahdi pilfatam buhtu padarrijis. Tai leelâ ugguns-grehkâ Londonê (6tâ Maiji) pee tahdas ugguns-fprizzes 4 dampmaschinees strahdajufchas un 28 stundâs 330 tuhft. spannus uhdena leelâ ugguni eefprizzejufchas. 728 zilweli un 26 fprizzes ne buhtu fpehjuschas to padarriht, fo fchi 1 dampfprizze padarrijufe; tomehr tiffai 25 rubl. istehrejufchi par ohglehm un elji. Tahdas fprizzes gan buhtu wiffdâs pilfatâs eetaifamas.

Warschawa. Schehligais Keisers taggad 3

leelas schehlastibas dahwanas Pohleem dahwinajis. Warschawâ eetaifijis leelu studentu fshohlu (Uniwersiteti) un wiffur Gimnasiumus, freizfshohlas, andeles, fshunstu un ammatneeku fshohlas un arri wiffdâs pagastâs buhs eetaifihrt semneeku fshohlas (leelâs pagastâs 2 ir 3 fshohlas). Schihdeem nowehlejis tahdas rektes un waktas, kâ krittiteem zilwekeem, un pawehlejis, ka wiffseem semneekem Pohdâs mahjas un semmi buhs dabbuht us renti. — Paschu fawu mihku un augstu brahli, Leelwirstu Konstantinu Nikolajewitschu, teem dahwinajis par fawu weetneeku Warschawâ un ar to tohs tohti pagohdinajis un fawu laipnigu prahtu Pohleem parahdijis. Tomehr atkal kahdâs darrijis leelu blehdibu un grehku. Grahwam Liderfam, kas tur wehl walda, lamehr patâs Leelwirstis atnahks Warschawâ, kahdâs fshlepkawa leelâ dahrsâ schahwis ar pistoli zaur kaku un lohde isstrehjufe zaur appakfcheju luhpu! Slep-fawu wehl naw dabbutufchi rohka. Grahws nakti labbi pahrgullejis. Keisers winnu uszehlis par fawu General-Adjutantu, Walsterahtu, un us biketi atklaidis, lai isahrstejahs. Leelwirstis Konstantins taggad patâs usnems 1mas Armijas-Korpusa waldischanu Pohdâs.

Widsemme. 16ta Merza nakti Zehfes pifs frohdsineekam Rahrlam Rohdam brauzohr pa leelzektu pee Sigguldes 3 rasbaineeki uskrittufchi un tam islaupijufchi 600 rubl. fudr.

Enlantes Rehnineenes meitai Alifei taggad buhs kahsas ar Wahzsemmes Effes-Kaffeles Leel-lunga Printscha. — Awises schehlojahs par to leelu baddu, kas Enlantes pabrihku pilfatâs nabbaga pabrihka strahdneekem tadeht, ka zaur Amerikas karru ne warr dabbuht deefgan bohmwillas un tadeht pabrihkdâs ne warr strahdaht.; Stokportes pilfatâ no 17 tuhft. pabrihku strahdneekem 14 tuhft. stahwoht bes darba un pelna! un effohr no kirfpehles jobarro, lai baddâ ne nomirft. Zittâs leelâdâs pabrihku pilfatâs wehl dauds wairak strahdneeku

tahdâ paschâ pohstâ! Tomehr tee zeefchoht rahmi un pasemmigi sawu kruustu un ne darroht tahdus pohsta darbus, lâ gan darrijuschî (nu buhs 30 gaddi), kad tur tahds pats bijis.

Italia. Kehniusch Wiktors nu jaw nogahjis mahjâs us Turini, bet nu atkal Neapeles walstî fahloht daufitees laupitaji un dumpineeki un pohsta darbus darriht. Arri uskrittuschî Sprantschu saldатеem Rohmas dallâ, tohs fakahwuschî, islausufchees zauri un nu tur to widdu pohstoh! Barr buht, ka Sprantschi teem nu ar spehku dohfees wirsû un tahdam pohstam fahls gallu darriht. — Garibaldiis nogahjis us Neapeli un Siziliu, kaudis usrunnâjis us meeru un labbu, ar preeku un leelu gohdu usnems tappis un nu atkal eefchoht atpakkat sawâ masâ fallâ Kaprerâ dsihwoht. — Leela sinode Rohmâ nu pagallam, augsti bislapi un basnijâs tehwi nu eet katrs us sawu semmi, bet fakka, ka Sprantschu bislapi ne effohht ar meeru ar to, to Rohmâ redsejuschî un veedsihwojuschî. Bezziâs Pahwests jaw effohht lohti wezs un ar sawu wezzumu un leelahm behdahm arri wahjisch garrâ palizzis.

Amerika. Wehrqu-walstu Generals Boregars ar sawa korra-spehka leelaku dalku gahjis atpakkat. Winnam dauds kauschu, warrbuht kahdi 20 lihds 30 tuhst., nihkuschî ar to, ka noschauti, sanemti tappuschî un ka isbehguschî; tomehr winnam effohht wehl kahdi 80—90 tuhstoschi. Leelu pulku winsch nosuhtijis us Tenessi Generalam Kirbim paligâ, kas pee Neswilles tohpohht spaidihts. — Wehrqu-walstu Generalam Jacksonam Senandoas eeleijâ gruhti gahjis, tomehr isdewees isglahbtees; bet 3 Generali winnam dsennahs pallat us Richmondi. — 14tâ Zuhni wehrqu-walstu jachtneeki un leel-gabbali pee Richmondes ar leelu drohschibu usskrehjuschî ihstu walstu Generala M'Kellana pulka labbai puffed, islausufchees zauri un panehmuschî teltis un prowjanti, kas pallatâ stahwejuse, telegrahwi un eisenbahni nopohstijuschî, dauds saldatu fanehmuschî un tad sawâ lehgeri atkal pahrnakuschî. Wehrqu-walstim pee Grenadas stahwoht 65 tuhst. saldatu. — Pee Baton-Rusches effohht stipri islahwuschees, bet wehl ne sinn kusch winnejis. Ir zittâ weetâ kahwuschees. Ihstu walstu Generalam Bremontam effohht bads un tas tohpohht

spaidihts no Generala Jacksona. Leelam Generalam M'Kellanam ne effohht spehka deefgan eenaidkas fakaut. Ruhdsis lai tam fuhtha paligu.

Amerikas teelâ fallâ Jamaikâ tif breefmiga wehtra ar leetu bijuse, ka wiffas mallas appluhdinatas, tilti nopohstiti un dauds nammi opgahsti tappuschî. —

Mejika. Sprantschu Awises raksta, ka Sprantschu Generalam tur itt labbi gan ne eimoht un leelaks spehks turpu effohht jafuhtha, tomehr nekâs ne kaitohht. Effohht stipru lehgeri wesseligâ weetâ eetaisijuschî, tur warreschoht gaidiht, kamehr paligs no Sprantschu semmes (12—18 tuhstoschi saldati) atnahkschoht. Tad panemschoht Mejiku un tur labbaku waldischanu eetaisichchoht. Taggad tur effohht par dauds karsts laiks, ka ne warroht kantees un dauds marscheereht. Generals Duai ar 1 tuhst. effohht fakahwis 2 tuhst. Mejikas saldatu. Turprettim Amerikas un Enlenderu Awises raksta, ka Sprantscheem itt flikti tur eimoht. Itt niknas fehrgas nomaita dauds Sprantschu, Mejikas jachtneeki kalnâs wissaplahrt gluhnejoht un spaidohht Sprantschu masu pulku, un kad arri nahkschoht jauns spehks no Sprantschu semmes, tad niknais dseltenais drudsis scheem Werakruzê tâ peelipschoht, ka leelaka puffed ar to nonihkschoht pirms Mejikâ no-eefchoht. Tomehr Napoleons no sawa padohma ne atstahj.

Mejika. Sprantschu Generals Loranses Gualdelupi gribbejis panemt, bet eenaidneeki ar leeleemgabbaleem maktigi schahwuschî. Sprantschi gan lohti stipri turrejuschees, bet bij ja-eet atpakkat; 15 wirsneeki un 162 saldati noschauti, 20 wirsneeki un 285 saldati fahschauti un eenaidneekeem kahds tuhstohhts effohht maitahhts. Gahjuschî atpakkat us Orizabu, stary Pueblas un Werakruzes pilfatu. Mejikas dumpineeku Generals Marques ar sawu spehku atnahjis un saweenojees ar Sprantscheem. Nu teem atkal effohht 7 tuhst. saldati. — Presidentam Juarezam nahloht nekruschî no wiffahm mallahm un 22 tuhst. gaidohht Mejikâ.

Aihua. Enlenderi un Sprantschi Aineseru Aieseram palihdsejuschî dumpineekeem atnemt to stipro pilfatu Kahu-Dingu. Dumpineekeem behgoht Aineseri dsinnuschees pallat, 1500 wihrus, feewas un behrnus dsihwus fanehmuschî un 2500

nohahwufchi. Par parahdischanu ka teefa, teem aufis nogreesufchi un atneffufchi rahdiht teefai!!
Tad ta pagani! —

Amerika. Kahds wihrs stahsta scho notikku-
mu, fo tas pats tanni kaufchanas, kas neseenn
pee Sihloas notikkuse, redsejis: Diwas Kentuki-
regimentes stahweja ka eenaidneeki weena prett oh-
tru un kahwahs neganti duhschigi. Te nu notikke,
ka ihstu walstu saldats sawu brahli, kas us
wehrgu-walstu karra-spehka pusses stahweja, eewai-
noja un sawangoja. Kad tas nu pehz tam us
kahdu wihru, kas pee kohka stahweja, tihkoja
schaut, usfauza tam sawangotais brahli: „Ne
schauj wairs turp — tas irr muhsu tehws!“ —
Ta noteek Deewam schehl tur, fur brahtu tautas
sawâ staryâ karrero! Dee irr nemeera un dumpja
breesmigi augli! —

Debelnê (Wahzjemmê) stahw taggad Schenera
muzzu-pabribki, fur lihds 100 muzzeneeka sekti
strahda, pahwarrena muzza. Schai muzzai irr
zaurmehrâ 18, augstumâ 8 ohlektes, celeet warr
tanni 5300 spannus jeb 763 tuhft. kannas allus;
tschetreem kreetneem allus dsherejeem buhtu, ja tee
katru deen' 10 kannas allus dsertu, 52 gaddi wai-
jadstigi, kad tee gribbetu scho muzzu istulfschoht;
schahs muzzas dselles stihpas ween swerr 110
zentners (1 zentners = 5 pohdi). Kad neseenn
pabrikants Scheners schinni milsu muzzâ saweem
strahdneekem, kas lihds ar saweem seewischkeem pa
treppehm tur eekahpa, masu balli dewa, warreja
20 pahri eekschâ weens pakkat ohtru itt brangi
danzohht! —

Italias laupitaji.

No wisseem ammateem irr sagka un laupitaja
ammats tas wiffuniknakais, besdeewigs, zilwekem
breesmigs, Deewam reebigs; un tomehr tahdu
wihru atrohдахs deesgan, wisewairak Italiâ. Tur
rahдахs, ka waldischana scho ammatu nemas ne
spehtu wairs isnihziht un pawiffam aisleeht. Pah-
westa walsti sahje laupitaji schinnis pehdigôs gad-
dôs sawa ammata deht leelitees un leppotees.
Bet ehmigi deesgan, ka tur tee laupitaji ne behda-
dami ne par Deewa fwehteem liffameem, neds par
laizigu labklahschanu, tomehr wehl par zilweku

dwehselehm gribb apschelotees. To paschu arri
apleezinahs schis notikkums.

Italiâ kahdeem reisneekem usbruffe laupitaji.
Stary reisneekem arri bija kahds Italsjeneris. Kad
reisneeki jaw labbu laiku prett laupitajeem turrojahs,
pakritte Italsjeneris un redsoht, ka nu buhs ja-
mirst, — jo laupitaji patlabban ar saweem schleh-
peem wiinku gribbeja nodurt; — winsch zil war-
redams brehje: „Jesus Kristus deht ne nofaujeet
manni, jo tad jaw mannu dwehfeli pasuschana ee-
gruhstu; es esmu leelu grehku padarrijis, un ne
esmu sawus grehkus wehl istahstijis. No Deewa
pusses apschelojeetees pahr mannim, man wehl
ja-atgreeschahs.“ — „Ta irr zitta leeta, mihkais
kungs,“ atbilbeja laupitaji un azzumirkli atstahju-
fchi no sawa darba. „Nu tad eita un atgreescha-
tees no grehkeem, un lai mihkais Deews nemu
juhâ sawâ fargaschana, bet wisewairak lai winsch
juhâ sawâ farga, ka muhsu rohkas wairs ne cekrihtat.“
Taggad laupitaji fkehja zil ween warredami proh-
jam un atstahje reisneekus Deewa meerâ. — Ta brees-
migaka weeta Pahwesta walsti, fur laupitaji dau-
sahs, bija stary Bolognu, Berraru un Rawennu. Pa
pastes leelzeekem tad til drihkfsteja braukt, kad sal-
dati to apfargaja. Scheitan mahjo breesmigs
laupitaju wirsneeks Kwerzis wahrda. Schim
wirsneekam irr 30 paligi, jeb riktigaki falkoht pui-
fchi. Rohmas pilfata turwumâ atrohдахs arri
dauds laupitaji. Teefahm tohpohht ikneddetas lihds
32 laupischananahm sinnamas darritas. Rupert tappe
tur weena Enlenderu beedriba aplaupita. — Tur
irr beedriba, kas sawahs par „nahwes brahlibu“
un kas apfahrt staiga nabbaga nomirruschus, jeb
no laupitajeem nofautus zilwekus usmekleht un ap-
rakt. Schi beedriba zittâ deenâ 2 lihds 3 lihkus
eeweddoht Rohmâ. Nule tappe 16 laupitaji fa-
kerti, kas daschus leelzeekus ka eenaidneeki bij ap-
lehgerejufchi, un sinnamas, ka neweenu braujeju
bes labbas tullas-naudas jaw ne palaide. — Ir
Dalmazia effoht weena laupitaju beedriba, sawama
Zaninowik. Tur tee laupitaji effoht til beskaunigi,
ka deenas widdu eelauschotees muischâs un kâhs is-
laupohht. Woi ne warram Deewu flaweht, ka
muhsu semmitê stipra waldischana un tadeht droh-
fcha dshwofschana.

Mihlestibas peemina.

Scha gadda 25ã Mai guldinajam semmes flehpi fawu no firds mihletu zeenijamu tehwu, Aumeistera, Naunas pils, Tekliweres, Grundsahles un Sakka muischas dsimtu leelkunu: Emil v. Wulf. No wiffahm trim tuwejahm walstim dauds laudis bija fanahkufchi Aumeistera muischã fawa leelkunga un tehwa lihki ar gauschahm firds noflumfchanahm pawaddiht us pehdigu duffas weetu. Lihkis bafnizã bija eenests, tur tad sagahje wiffi leelkungi un draudse, un fohlmeisters fahke us balsim dseedahht lehni un jauki, ka gan to dsirdoht affaras birre pahr waigeem. Tad gahje altari Balsmannes wezzais mahzitajs un itt jauku Wahzu runnu turreja, tad atkal dseedaja un Balsmannes jaunais mahzitajs cegahje altari Latweeschu runnu turreht par muhsu mihla leelkunga mihlestibu un labdarri-fchanu, ko winsch pee mums dsihwodams parahdijis. Tad walfts wezzaki nehme winna lihki no altara un Naunas zeen. mahzitajs fahke dseedahht ar wiffu draudsi: „Zelfsch irr man appakfch kahjahm“ un pufs zellu nogahjuschi lihds leelkunga kapsehtai, fahkam dseedahht: „Kad es nahkfschu kur tee dsihwo.“ Trihs mahzitaji, fohlmeisteris un dseedataji gahje sahrka preefchã un leelkungi ar draudsi pakkala. Kad kapsehtas lambari bija eenefuschi, tad Naunas zeen. mahzitajs turreja gauschu Wahzes runnu jeb spreddiki, un kad lihki bija kappã eelaidufchi, tad Balsmannes wezzais mahzitajs to eefwehtija us faldu duffu semmes flehpi. Behz tam dseedataji atkal dseedaja us balsim un Naunas zeen. mahzitajs turreja beidsamu runnu Latweeschu walloda par Dahwida 23u dseefmu. Mehsh warram ar Sihraku fazzihht: winna meefas irr meerã apraktas, bet winna flawa dsihwohs pee raddu raddeem. Dasch gan pahrgudris fazzihht: woi tad winsch ween bija leelkungs? Daschs atkal dohmahs: laikam tapehz winnu gohda, ka

winsch leels muischneeks bija un tahlas semmes isreisojis. Gan nu irr teefa, ka ne dauds no Widsemmes leeleem kungeem til tahlu reisofuschi un til leelas muischas waldirjuschi ka winsch, bet ne tadeht winna flawa dsihwohs pee raddu raddeem un ne tadeht mehsh winnu gohdasim. Bet schahs leetas notiks tapehz, ka winsch bija waldirfchanã pateefigs un no firds schehligs un dewigs, wiffswairat prett atraitnehm, bahrineem un tuffcheem nabbadficheem. Zil winsch naudas neisdewe, kas til ween pehz taisnas wajadsibas bes wiltus pee winna gahje! Weenu atraitnes meitu Pehterburgã isfkohloja ar fawu naudu, weenu atraitnes dehlu Tehrpata, un weena tuffcha wihra dehlu Wilandẽ un Walkã. Schim pascham jauneklãm pehz tam naudu fohlija, lai studeere, bet winna tehws kaudamees fawas nabbadsibas deht, pateize par to un leelkungs dehlam gahdaja gohda ammatu Pehterburgã. Woi scho behrnu behrni nepeeminehs fawa mihla leelkunga, woi nedfihwohs winna flawa pee scho raddu raddeem? Zitta tuffcha wihra dehlu ismahzija kurpneeka ammatã, drehbes un maifi dewe un kad jauneklis no meistera atnahje mahjã, wehl 40 rub. fudr. tam eefchinkojo. Wehl zitta wihra diwus dehlu labbõs ammatõs eegrunteja, weenai nabbagai gaspaschã un dauds nabbageem studenteem labbu daku naudas schinkojo, wiffeem, kas winnam gohdigi kalpojufchi, mirdams maifi, jeb naudu atwehleja un tapat wehl dauds zitteem, ko es, semneeks buhdams, nestinnu. Ja nu wiffi schee paschi fapraftu gohdigi dsihwoht, tad warrehs peeminneht winnu behrnu behrni fawa mihla leelkunga. Tapehz Bestitajs fakka: pee winnu augteem buhs jums tohs passht; kas warr wihna ohgas lassihht no ehk-fcheem, jeb wihges no dadscheem? (Matt. 7. 16.) Bet mehsh effam dauds wihna ohgu lassijufchi no fawa mihla aisgahjuscha leelkunga, tad nu fklaidri

Dahwida wahrdi peepilditi: jo tahds irr kà kòhks pee uhdens uppehm stahdihts, kas sawus auglus nefs sawa laikà, un winna lappas nefawihst. Lai tad winsch salko un seed pee muhschigas dsh-wibas uppehm un lai tas Kungs wianna atraitnei un bahrineem wissu to atmarka, ko muhsu mihtais leelkungs dshwodams tufschneekeem labba darrijis. To wehl no wiffas firde

weens Grundfahleeschu wezs fainneeks.

Kà basnizàs wehl ar dseedaschanu eet.

Gan labbi sinnu, ka jaw dasch lassitajs pats buhs, dauds basnizàs apmekledams, draudschu daschadu dseedaschanu dsirdejis — jo no garrigu dseefmu dseedaschanas schè gribbu runnaht; — tad tomehr par to dseedaschanas starpibu mas ko behdajis. Dasch jekka wihrs jeb weefis, gribbedams pee zittas draudses deewakalposchanas dallibu nemt, paleek brihnedamees kluffu pee dseedaschanas; ir winsch gribbeja sawu balsi Deewam par gohdu lihds ar wissu draudsi pozelt; bet — kas par nelaimi! — schim nebuht ar draudsi ne skann weenadi. Sinnenams, kam nekahda balsu ischkirschana naw, tas ar wissu spehku btaudams melke pahr zitteem dseedatajeem wirsneeks tapt. Tahdeem arri wairs zits meldinsch naw eemahjams, lai arri daschu draudsi mahzitajs aprahj un to skubbina us kesteri un ehrgelchm klausitees. Ja, nu fastappam kesteri un ehrgelch! Ak, kà scheem diweem nabbadsineem wehl daschà draudse eet! Tà rahdahs, kà kad schee diwi ar draudsi, jeb draudse ar scheem eenaidda buhtu un nu eelsch dseedaschanas katrs zihnahs wirsrohku dabuht. Kur labbas leelas ehrgelch, tur gan draudsei japadohdahs; bet zik tad wehl labbu ehrgelch irr? Bet kur masas sklikas ehrgelch, tur dascha draudse ihsti sawu blauschanas — ne dseedaschanas — spehku warr israhdiht — un to ta pilnà mehrà arri darra tà, ka ausis gandrihs jaaispfeesch. Ko nu lai ehrgelneeks ar kesteri darra? Teem itt negribboht draudsei japadohdahs un ja to ne gribb, zitta weeta jamelle. Bet woi tad tur eet labbaki?! Ir tè masahm ehrgelitechm buhs ar pasemmibas apfeggu ja-apsedsahs un pehz draudses meldina jaturrah; bet ehrgelneeks nebuht ne warr draudses raibu meldinu panahkt, jo to wehl nekur

ne bij dsirdejis, nei arri Punscheka jeb Milicha nohschu grahmatas no ta ko gribb sinnaht. Ko nu darriht?! Zaleekahs no kahda draudses lohzeckla wiffi meldini preekschà dseedah un tad no galwas jamahjahs spehleht jeb dseedah, tà kà draudse rad-duse dseedah. Tà nu dasch ehrgelneeks, kas wairaf weetas irr bijis, weenu un to paschu meldinu us peezahm jeb wehl wairaf wihschm irr spehlejis; un woi tad gan tahdi daschadi meldini ehrgelneekam jaunà weeta eenahkuscham, tik lehti irr paturami un eemahzijami? Pehz mannahm dohmahm ne. Un ko tad winni nu palihds, kad ehrgelneekam atkal jauna weeta gaddahs! Itweens zilweks tikkai to labprahht mahjahs, kas winnam wiffà winna muhschà irr geldigs.

Tà nu tas leelakais gruhtums zaur tahdu daschadu dseedaschanu irr wissuwairaf ehrgelneekem; bet arri irr wisseem teem par nepatilschanu, kas jauku dseedaschanu mihle. Es dohmaju, ka ir tas ne-neeka ne palihdschu, kad ir wiffàs basnizàs leelas un skannas ehrgelch buhtu un ar tahm mekletu draudsi pahrneht. Schai gan buhtu warribuht dauds mas pehz ehrgelchm jadseed; bet no meldina eemahjischanahs gan mas ko warretu zerrecht un nejauks balsu strihdinsch ween buhtu dsirdams.

Lai sawas azzis greeescham us zittu pussi, no kurrenes drihsak warram skaidru dseedaschanu gaidiht — us skohlahm. Scheit wiffi behrni buhtu jamahja meldinu dseedah, ne pehz draudses nelabas eeraschas, kà wehl nelabbi daschà skohlà noteek, bet pehz Punscheka nohschu grahmatas meldineem, kurreus jaw itweens skohlmeisters, kas Trlawà bijis pats irr mahzijeos. Gan nu tuhdat no draudses ne warram gaidiht, ka schi zaur behrneem zittadi fahks dseedah — jo ta sawus wezzus eeraschus meldinns irr stipri gawà eekallusi — bet pehz tatschu schee jaunee arween leelaki tappuschchi arri jaw mahjàs warr zittus mahzihht pehz nohtim dseedah un tà ar laiku wezzi kaudis wairs ne warrehs jaunu tauschu meldinu pahrneht. Tamehr nu wehl gan labs laiks warr pa-eet un ja ahtraki schahdu weenadu dseedaschanu gribbam panahkt, lai mahzameos no Ahrlawas, Diggenajas un zittahm draudschm, kà tur leeli un masi dseedah mahjahs.

No firde wehletohs, ka schi manna luhgschana no zeen. mahzitajeem, skohlmeistereem un ehrgelnees-

feem tiftu ar labbu prabtu usnemta un kahds ar gudru padohmu scho, wiffu dseedaschanas mihletaju, wehleschanohs peepiditu! J. G.

Akli zilweti.

Nelaimigs un noschehlojams irr akli zilwets. Mihla faulite ar saweem starreem ne warr wiina firdi eepreezinaht un eelihgsmoht. Wifs pasauls gohds un brangums preeksch wiina itt la necks. Daschu reis wehl tahdi nabbadsini tohp no zitteem peekrahpti, nerroti un apfmeeti. Zhsaaks ktua peekrahpts no sawa pascha dehla Jehkaba, ka to 1 Mohs. gr. 27. nodakka lassam. Simfanam isduhre Wihlisteri azzis, un to wedde sawa deewelka Dagona nammâ, lai tas darritu winneem smeeklus. Bet tas Kungs stipri aisleeds akkus nerroht, fazzidams: „Zew ne buhs tam aklam lo zekâ mest. (3 Mohs. 19, 14.)“ Wihlisteri, kas Simfanu gribbeja apfmeet, atradde breefmigu gallu. Tobias bij tamdeht akkis tappis, ka tam pee muhra gulloht bij putni sawus karstus netihrumus azzis eemettufchi. Kad mahzekli Jesu jautaja, no ta akka, lo Jesus dseedinaja: „Kursch irr grehlojis, woi schis jeb wiina wezzaki, ka tas irr peedstimmis neredsig?“ tad Jesus atbildeja: „Ne schis, nedf wiina wezzaki, bet ka Deewa darbi parahditohs pee wiina.“ (Zahn. 9, 2. 3.) Neeeen Jesus laika Deewa darbi parahdijahs pee akleem zilwekem, bet arri wehlaos laikos. Pehz Omera wehl irr dauds zitti akli zilweti brangi dseefmu taifitaji bijufchi, ka: Miltons; Lihbek Leopolds, kas 1753 tappe akkis; la Motte-Udards; Delilla un Awiffa. Alkonius, Pedianus un Pontanus bij flawejami wallodu lirkumu farakstijaji. Akkails Dedimus bij kreetns ahrste eeksch Aleksandrias. Wairak apbrihnojams, ka wiffi zitti akli, bij tas Galenderis Sunderfons, kas 1683, — tillai gadu wezs — massales gulleedams bij tappis akkis. Zehschu winsch ittin akkis bij, tomehr mahzjahs wiffadu gudribu un ismahzjahs pehdigi par studentu skohlmeisteri. Winnam bij til smalka sajušana, ka winsch palscho naudu no riktigahs us matta warreja ischkirt, kad arri palscha nauda bij riktigai til smalki palkat istaifita, ka wiffuleelakee flunstes passineji, ar redsofchahm azzim ne warreja winnu ischkirt. Zaur gaisa kustinaschanohs winsch manuja, kad winnam to masako neeginu

preekschâ nolikke, un zaur atbalsa noklausfchanohs winsch ismehroja zil leela bij kahda istaba, jeb zil tahlu winsch no seenas stahweja. — Starp zitteem akleem irr wehrâ leekami: Stahdu-prattigs Rump, kas 1693 nomirre; Juffius, kas 1837 mirre; Ollenderu semmê Borges, kas mehroschanas flunsti labbi mahzeja, schis mirre 1652; Sprantschôs grahwâ no Paganfas bij labs inscheneeris un swaigsnu prattigs, winsch nomirre 1665; Gallileis un swaigsnu prattigs Ruffinis, Genwes dabas prattigs Uberts, kas flawejamu gramatu pahre bischu kohyschanu farakstija. — Bruhschu akkails Ludwig Dulons bij brangs plehtes pubtejs, schis tappe akkis 8 gaddi wezs buhdams. Daschi farra-waddoni bij akli un tatschu waddija farra farra-spehku. Wairak flawejami bij: Indrikis Dandols un Zahnis Ziska. Dandols, farra-waddons no Wenedikas, bija arri tai farra, kad 1204 Konstantinopeli uswarreja. Akkails Beemeru lehninsch Zahnis tappe 1346 farra noschauts. Wehl irr dauds zitti akli flawejami leekungi un lehnini bijufchi, ka: Prowenzes lehninsch Ludwikis tas treschais; Beemeru lehninsch Bowleslaws tas treschais; Sweedru lehninsch Magnus tas zettortois; Utguru lehninsch Behla tas ohts. Woi naw mannami pee wiffseem scheem akleem wihreem Deewa warreni darbi? Zo zits to ne warr ar redsofchahm azzim isdarriht, lo schee ar tumfchahm. Tapehz akli zilweti, kas ar sawahm meefigahm azzim schihs pasauls gaismu ne warr redseht, naw wiffunelaimigakee pasauls. Wairak noschehlojami irr tee garrâ akli, kas fakkahs redsofchi un tomehr ne reds. Pestitajs no scheem falka ta: „Kad juhs buhtut akli, tad jums ne buhtu grehks, bet taggad juhs falkat: mehâ redsam; tapehz juhsu grehks paleek.“ (Zahn. 9, 41.)

J. K.

Zihdsiba.

Saulite, kapehz tu flehpess ais mabloneem un aisturri mums semmes eedfihwotajeem sawu jauku gaischumu? Za jautaja zilwets. Un faulite atbildeja. Es gan ne esmu brihscham tumscha un brihscham gaischa. To darra twaiki, kas no semmes padebbeschôs sakrahjahs un manni no jums atschkirt. — Za schkirt grehki muhs no muhsu Deewa. Un ta naw Deewa, bet muhsu waina. B—nn.

Runzis ar kumpu mugguru us krahni tupp-
dams dohmaja, ka wezzi laiki bijuschi labbi laiki,
kur sunni un lakkes mihligi faderrejuschas un pel-
les bijuschas treknas un lohpi un swehri prattuschi
runnaht. Bet las nu? Knappi suns maht reet un
runzis naudeht. Ne, ne, wißs irr fliftaki palizzis.
— Tahdas fuhdsechanas til pat wezzas, ka pa-
faule un runzis naw neko no jauna stahstijis.
Buhtu runtscham wairal darba, tad ne atliktu wak-
las no tahdeem neekeem dohmaht. B—un.

Jesus Kristus wakkar un schodeen tas pats, un muhschigi. (Ebr. 13, 8.)

Weld. Ka lohti spihd mans Jesulisch.

1. Kungs Kristus wakkar', schodeen
arr! Kas Lawu muhschib' isteikt warr?
Man gaisma firdi eemht! Es ne prassu: „Kur irr
mans Deews, Mans radditajs, mans schelligs
Tehws?“ No Dew man gaischums atspihd! Us
Dew, Us Dew, Kungs, es flattu, Preeku mattu,
Waig' atsedu, Gelsch Dew Tehwa waigu redsu.

2. Kungs Kristus wakkar', schodeen
arr! Kas Lawu muhschib' isteikt warr?
Bes Dew es wahisch un neezigs; Gelsch zihnischan'
mans karrotajs, Gelsch gruhtibahm mans palih-
dsejs! Zaur Dew ween esmu spehzigs; Kungs Dew
Es few Wissai dohdohs, Zaur Dew mohdohs, Pee
Dew traugu, Us Dew wissas kaitis faugu.

3. Kungs Kristus wakkar', schodeen
arr! Kas Lawu muhschib' isteikt warr?
Lawe meers man firdi eepuhst, Gelsch behdahm
Tu man drohschini, Gelsch assarahm man kluffini,
Zaur Dewi ass'ras noschuhst; Gaudas, Raudas,
Tu sinn' remdeht, Jaunu dsemdeht Sahpju-firdi;
Tu us behrna luhgschan' dsirdi.

4. Kungs Kristus wakkar', schodeen
arr! Kas Lawu muhschib' isteikt warr?
Tu dseede grehlu fahpes! Til lohti Deews muhs
mihlejis, Ka Lawu Dehlu nodewis, Das dseffe
dwehfl'es fahpes! Kungs, Tu Augstu Mihlib' rah-
di, Krust' usstahdi Sohdu nesdams, Muhs eelsch
Dew pee Tehwa wesdams.

5. Kungs Kristus wakkar', schodeen
arr! Kas Lawu muhschib' isteikt warr?
Tu Manna isfalkuscheem! Tu pats few dohdees

firdi man Us swehtu firds-atjaunoschan', Dshws
uhdens noslahpuscheem! Satwex', Utwex' Man-
nu firdi, Kungs, Kungs, dsirdi, Ka usnemmu
Dewi un zaur Dew atdsemmu!

6. Kungs Kristus wakkar', schodeen
arr! Kas Lawu muhschib' isteikt warr?
Tu dshwes-leelstungs effi! Par nahwes speht' es
ne baidohs, Pee Dewim ween es peeturrohs, Tu
man us rohlahm nessi; Lai luhst, Lai gruhst!
Augschup flattu, Meeru mattu: Dshwib' dohfi,
Debbefis man aplaimosi! Grot.

Sluddinaschanas.

Treschdeenä, tanni Atä Zuhli un tannis deenäs
pehz tam, pehz pufsdeenos pulstten diwjös, par
skaidru naudu uhtrupé isdohs wiffadas pee mahjahm
derrigas leetas pee **Stolzera,** 1
fawä nammä, Leelajä eelä, Nr. 31.

Weenas ehrgeles ar 2 balsm irr par itt lehtu maffu
dabbujamas. Wiarnas irr preefsch skohlahm un mah-
jahm wehl labbi derrigas. Skaidrafas sinnas par
winnahm warr dabbuhst pee **Wahus** es drandses skohl-
meistera un ehrgesneeka 2

R. Simonjohna.

Weena wirtschaptereene tohp mekleta
preefsch muischu un dabbohn kahrtakas sinnas
pee kaupmanna Höpkerä Zalgawä blaffam
Zehram. 2

Korku pahrdohschana no Kriegsmanna pabrika irr
Zalgawä, Kattolu eelä, kaupmanna lunga H. A
Schmechmanna bohte, kur maifi ar 500 forkeem tohp
pahrdohsti. Tee allus-forki no pirmas sortes taggad
lehtaki dabbujami, prohti: 1 rubust par tuhstoti. 2

Gattawa Pimmennu sehla

tohp pirhta pee **A. Gerogj,** 2
Leelajä eelä fawä bohte pee Latweeschu
basnizas.

Tee itt ihwaschi isflaweti Gulerderu **firga-grah-**
bekki, las no weena firga wilkti un no 1 zilweka wad-
diti seena un wiffadas labbibas til dandj fagrahb, zil
30 zilweki warr fagrahbt, lihds ar zittahm lauku-kohp-
schanas maschinehm un rihkeem gattawi dabbujami
pee **G. Dittmara,** 2

Rihgä, pils-eelä, Nr. 17.

Rihgä atnahufsch 740 fuggi un aiegabjusch 567 fuggi; Veepajä atnahufsch 119 fuggi, aiegabjusch 109 fuggi.